

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravišтво (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 218.

V Ljubljani, v ponedeljek 23. septembra 1889.

Letnik XVII.

Kmetško siromaštvo.

Istina je, da je kmetški stan pri nas zelo siromašen. In tu bi se državniki in ljudski poslanci morali kar moči potruditi, da odvrnejo katastrofo od kmetijstva v državi, kajti socialna revolucija prične se tedaj, ko splošnji upadek ugonobi kmetstvo; mi pa pravimo: da ta upadek je blizu. Dokler bode stal kmetški stan, dotlej delavstvo, bodisi še tako prošinjeno revolucionarno in razdraženo, ne izvrši socialne revolucije, ker bode ta odbita kot val od močne utrdbe kmetstva. Ko bi pa bila ta utrdba na nekaterih krajih porušena, navstala bi anarhija kot potop po vseh delih sveta. Mi hočemo to trditev utemeljevati z zgodovinskimi dokazi.

Živimo v dóbi stoletnice francoske revolucije. Njene vzroke smo v tem listu dostatno pojasnili čislaneu čitatelju, zlasti pod črto. Ženijalni Taine v svojem delu: „L'ancien regime p. 429—522“ pravi, da bi bili brezvspešni ostali poskusi revolucije, strmoglaviti francoski prestol, ko bi se bilo posrečilo kraljevim svetovalcem odpomoči veliki bedi francoskih kmetov.

V kmetškem stanu ima revolucija močne protivnike. Znano je, da so britanski in vendejski kmetje, ko je navstala revolucija, ostali kralju zvesti in zanj junaško umirali. Stoprav, ko je beda kmetškega ljudstva postala splošnja, mogla se je revolucija širiti po vsi deželi. Že Saint-Simon pisal je o Ludoviku XIV., kojemu so lizuni rekli, da je prvi kralj v Evropi; ta ne sme biti imenovan prvi kralj v Evropi, kojega narod sestoji iz samih beračev in čegar država je slična bolnišnici umirajočih, ki so bili za časa miru oplenjeni. — Po vojni za španjsko nasledstvo leta 1715 izumrla je tretjina francoskega stanovništva, — 6.000.000 ljudi — glada in bede.

Ko tedaj vpraša kralj, kako se godi ljudstvu, odgovori mu chartreški škof: „Kmetje jedó

travo, kakor ovce, in cepajo kot muhe!“ Za Ludovika XV. pisal je slavni Massillon Fleuriju: Kmetški naš ljud pol leta nima kruha, ni ječmene, novega, ni ovsenega, ker mora vse pridelke odvajati za davke. Zamorci v naših kolonijah imajo boljše, ker je živijo njihovi gospodarji. Naši kmetje vzlic vsemu trudu ne morejo zaslužiti toliko, da bi mogli plačati davke, poleg tega pa še, da bi jim česa ostalo za črni kruh.

Vsled velike bede se je ljud vzdignil po nekaterih krajih; mnogo kmetstva — blizu meje — bežalo je na Španjsko in Laško, in še mnogo več bilo bi jih pobegnilo, popustivši vse ležati na mestu, ko bi jim bilo moč pobegniti. Po nekaterih krajih se kmetje že niso hoteli ženiti, da bi ne postali roditelji siromakov.

Kmetstvo je bilo tedaj — dostavlja Taine — jako preobloženo z davki in ti so se iztirjevali tako neusmiljeno, da nobeden ni hotel biti kmet.

Francoski kmet, uverivši se, da vzlic vsi marljivosti in naporu ne more zajedno zaslužiti za davek in kruh, propuščal je služinčad in je pustil rajši večino rodovitnega polja neobdelano, ker se je uveril: naj se trudim na malem ali velikem polji, saj mi ne ostane ničesar. In radi tega bila je pred revolucijo četrtina zemljišč neobdelana in cele pokrajine bile so prave puščave.

Da bi kmet potolažil vsaj svoj glad, sušil je za pečjo na polu zrelo klasje. Plemenitaš kot posestnik zemljišč zadovoljil se je rad s polovično najemnino, toda končno še tega ni dobil, ker razven dveh rôk najemnik drugega ni imel.

In če je hotel posestnik, da bi mu obdelaval najemnik polje, kupiti mu je moral prej seme, oralo in vso pripravo. Tedaj se je reklo, da je irski kmet proti francoskemu še gospod, kajti prvi je proti slednjemu za 76 odstotkov slabši na tem, nego irski.

Kmetje so pošiljali pritožbe v Pariz: davki presegajo naše moči, mi ginemo. Tri četrtine naših žetev odpade na davke, ob čem se imamo pa živiti?

Francoski kmetje, inace tako veseli (Jacques le bon homme), postali so čemerni. V celih tolpah so begali s posestev in graščin, postali so rokovnjači, potepuhi in tolovaji, koji so v tolpah bivali po gozdih in skalovji. Tedaj je brojila Francija skupaj nad 10.000 roparjev. Mnogi preselili so se kot berači v mesta. V Parizu, baš pred izbruhom revolucije, bilo jih je nad 200.000 (med 600.000) ljudi, koji so večinoma pohajali s kmetov, in nobeden ni imel imenja niti za 50 frankov. In taki ljudje so bili zmožni vsakega zločina; v njih pa so imeli Jakobinci vedno pripravljeno orodje, da strmoglavijo prestol.

Nebrojni strašni prizori francoske revolucije so vsakemu neumljiv, kdor ne pozná bede francoskega ljudstva.

Poslancem našim pa toplo polagamo na srce: Varujte, varujte naše kmete, ker skoro samo na njih obstoji sedanji socialni red! Varujte naše kmete, ter jim ne nakladajte novih bremen, temveč odjemajte jim ta neznosna bremena! Učite se iz zgodovine opreznosti!

Kruh in delo.

II.

V zadnjem članku pod tem naslovom smo trdili, da je v prvi vrsti vzrok socialne bede neomejeni kapitalizem, ob katerem živé in bogaté židje, v drugi vrsti medsebojno nezaupanje držav in iz tega izvira joče vedno oboroževanje. Voditelji delavskega gibanja pa sklepajo resolucije proti antisemitom in verski šoli. Ali je to resno delo? Niso li taka zborovanja in vsi govori le komedija?

Ko bi se izjavili proti nedostojnemu žaljenju semitskega rodu, bilo bi to skoraj nepotrebno, ker v Avstriji imajo prepeličarji svoj „eldorado“; le s sta-

LISTEK.

Pripovedke za narod.

Ruski spisal Lev Tolstoj; prevél M. V.

Česa treba človeku, da živi?

IV.

Matrena se ustavi ter govori:

„Da je dober človek, ne bi bil tako gol, a na njem ni niti srajce; da bi šel za dobrimi deli, ti bi povedal, odkodi si pridel takega potepuha.“

„Jaz ti povem, kako je bilo: grem, pri cerkvi sedí ta revež, ves premrl. Da me ni Bog prinesel, bil bi propal! Nu, kako? Vzel sem ga, odel in pridel semkaj. Uteši si srce. Greh, Matrena. Umrla bodeva.“

Matrena se je hotela obregnuti, a pogledala je na tujca in obmolnila. Tujec sedi, niti ne gane se ne, kakor se je bil usédel na kraj klopi. Roki ima zloženi na kolenih, glavo spuščeno na prsi, očij ne odpré, namrščava se, kakor bi ga kdo davil. Matrena je obmolnila. Semen pa reče:

„Matrena, ali v tebi ni Boga?“

Začuvši to besedo Matrena pogledala je še tujca in v drugo se jej je ganilo srce. Odšla je od

dverij, stopila k pečnemu kotu, vzela južino. Postavila je skledico na mizo, nalila kvasu, predložila poslednji krajček kruha. Podala je nož in žlici.

„Zajemita“, pravi.

Semen vzdigne tujca.

„Le bliže, mladeč“, pravi.

Semen je narezal kruha, nadrobil in začela sta južinati. Matrena pa je sédla na vogel mize, podprla se z roko ter gledala na tujca.

In Matreni se je tujec zasmilil, priljubil se jej je. In v drugo se je tujec vzveselil, nehal je mrščiti se, vzdignil je očesi na Matreno ter se nasmehnil.

Pojuzinala sta; žena je pobrala in jela tujca izpraševati:

„Čegav pa si?“

„Nisem odtodi.“

„Kako pa si prišel na pot?“

„Ne smem povedati.“

„Kdo pa te je obral?“

„Bog me je kaznil.“

„Si mar tako gol i ležal?“

„I ležal sem tako gol, zmrzaval. Zagledal me je Semen, usmilil se me, slekel si kaftan, del ga ná-me ter mi velel priti semkaj. A tu si me ti nahranila, napojila, usmilila se me. Spasi vaji Gospod!“

Matrena je vstala, vzela z okna staro Semenovo srajco — to samo, katero je šivala — ter jo podala tujcu; našla je še podobuvalnice in mu jih podala.

„Na, vidim, da tudi srajce nimaš. Oblecí se, lézi, kjer se ti ljubi: na tla, ali na peč.“

Tujec je slekel kaftan, oblekel srajco in podobuvalnice ter je légel na tla. Matrena je ugasnila svečo, vzela kaftan in šla k možu.

Matrena se je odela s koncem kaftana. Leži, a ne spi, tujec jej ne gré z mislij. Ko se spomni, da je on poslednji krajček dojedel, ko se spomni, da mu je dala srajco in podobuvalnice, žal jej je; a ko se vspomni, kako se je nasmehnil, vzigra srce v njej.

Matrena dolgo ni zaspala in čuje — Semen tudi ne spi, kaftan tešči na-se.

„Semen!“

„A?“

„Poslednji hleb smo dojedli, a jaz nisem mesila. Na zajtra ne vem, kako bode. Nekaj naprosim pri kumi Malanji.“

„Živi in siti bodemo.“

Žena je ležala, obmolnila.

„A človek je dober, kakor je videti; le da ne pové, kdo je.“

„Najbrže ne sme.“

„Semen!“

„A?“

„Mi dajemo, čemu pa nam nikdo ne dáde?“

Semen ni vedel kaj odgovoriti. „Čemu bi govoril?, pravi. Obrnil se je in zaspal.“

lišča javne morale in človekoljubja mogli bi reči: Prav, ker proti nobenemu človeku ni lepo in krščansko — ščuvanje.

Ali smešno je, hudovati se nad zmernim in opravičenim antisemitizmom, ki je pri nas antikapitalizem, boj proti kapitalu v posameznih rokah in proti korupciji, ker trditi in dokazati moremo, da židje hujskajo delavce in socialne demokrate le proti kristijanom.

In nedolžna verska šola! Krščanska vera je še edina prava prijateljica delavcev. Krščanska šola torej ne ovira zboljšanja socialnega položaja. Ali židje „barvajo“ delavce, da izvrše socialne reforme, ako postaneta vera zasebna stvar in šolski poduk brez vere. In tako so židje zopet za nekaj časa izumili strelovod za kapitalizem.

Nam ni potreba za žide misliti ali skrbeti, sami so dovolj stari. Toda vprašanje je: Ako pa delavci spoznajo, da jih židje vodijo na kriva pota, kaj pa potem? Zakaj židje tako dosledno ravno nezadovoljne ljudi hujskajo proti naši veri? In da se židom ne skrivi las, za to skrbé oborožene trume; za kristijane pa imajo v svojih besednjakih psolv na izbiro.

Da preidemo k svoji nalogi, katero smo si stavili z gorenjim naslovom, načrtali bodemo ob kratkem razvoj delavskega plačila in propadajočo vrednost človeškega dela.

Besede Stranikove: „V pôtu svojega obraza boš jedel kruh“, katere je govoril očetu človeškega rodu, naj bi bile pravična sodba kaznujočega sodnika, pa tudi blagoslov usmiljenega Boga. V trudu in delu naj bi se grešnik pokoril za svoj greh, pa tudi očistil in posvetil. Nihče ne izvršuje namena božje previdnosti, kdor z rokami ali glavo, to je, s telesnim ali duševnim delom ne koristi sebi in človeštvu. Ali človeška prevzetnost se upira temu namenu. Prevzetnost sicer ni razdelila človeštva v posamezne stanovne, ker ta razlika med stanovi je utemeljena v svetovnem redu in človeški naravi; toda posamezne „kaste“ na svetu moglo je ustvariti le staro paganstvo, ki je v posameznih deželah postavilo nepreko-račno zidovje med stanovi ter zatiralo brez mere in meje slabejšega. Mogotci so sedeli na prestolih ter uživali sad truda in dela onih, ki so morali ležati v prahu pred njimi. Delo je bilo odločeno sužnjem. In kakor je imel stari pagan le malo človeškega čuta in spoštovanja, tako je zaničeval in sramotil delo.

Krščanstvo je oprostilo delavca zaničljivih verig. Kristus sam je bil rokodelec do tridesetega leta, delavce si je izvolil za spremljevalce v javnem življenju ter jih postavil kot temeljne kamne in kneze svetovnemu kraljestvu. Zaničevanje dela je bil v očeh vernikov sijaj zaslužnja. Kakor spričuje Tertulijan, prevzeli so prvi kristijani srčnim veseljem znak svojega nebeškega učenika. Gospodarji in sužnji so bili kot bratje med sabo, akoravno na zvanje ni mogla takoj zginiti razlika med stanovi. Iz visocih stanov so pohajali krščanski junaki, ki so stregli revežem in potnikom. Iz višjih in nižjih stanov so se polnili samostani, in vsi so delali v občno korist. Kamor je seglo krščanstvo, dobivalo je delo svojo idejalno vrednost.

Dvanajsti občni zbor nemškega cecilijanskega društva v Briksenu

od 10.—12. septembra t. l.

(Izvirno poročilo.)

(Dalje.)

Drugi dan, t. j. v sredo 11. septembra, je bila ob 6³/₄. uri v stolni cerkvi konventualna sv. maša, pri kateri sta pela č. g. Mitterer in neki drugi duhovnik koralno mašo in sicer votivno v čast sv. Cecilije, ker so rubrike onega dne to dopuščale. Čudil sem se začetkom, zakaj pojeta samo dva pevca in brez spremljevanja orgelj. Pozneje sem zvedel, da se je s tem malim korom hotelo pokazati, kakó da se dá izpeljati liturgično petje celó z majhnimi močmi. In ta dokaz se je res dobro obnesel. Želeti bi bilo samó to, da bi tudi drugod imeli tako znanje in vajo v koralu, kakor ta dva pevca, potem bo gotovo koral ugajal, morda še bolje ko figuralno petje. Da gosp. Mitterer umeje koral lepo deklamovati, akcentovati, pravilno, gibčno in izrazno peti, ni mi treba omenjati. Kot posebnost pa moram omeniti, da se je nekoliko časa prenehalo med „sanktusom“ in „hosanno“, ravno takisto med trikratnim „Agnus Dei“; nadalje, da Mitterer v višavo se vzdigajočo melodijo pôje sicer „crescendo“, a konečne najvišje note ne izrazi s „forte“, ampak „derescendo“, kar je gotovo lepše slišati. Nadalje

opomnim, da jubilacije (neume) ne pôje na en dušek, ampak je, kakor njih umetna sestava terja, ločuje v posamezne dele, takó, da se posamezne figure, skupine in okraski razločno spoznajo. Tako uče tudi drugi mojstri koral: Beuronec P. Ambrož Kienle v „Choralschule“ 1884; Fr. Haberl v „Magister choralis“ itd.

Ob 8¹/₄. uri stopi na leco P. Widmann D. J. in govori mnogoštevilnemu občinstvu duhovit in podučljiv govor o vplivu slabe in dobre glasbe. Začne pa z besedami sv. Avguština (kateri v svojih delih večkrat govori o cerkvenem petji in o godbi sploh) ter je razlaga dokazujoč, da dve poti vodite v notranjost človekovo. Kakor vhaša luč skozi oko in razjasni razum, takisto dobaja glas skozi uho in deluje na voljo in čute. Glasba, hči nebes, ima kakor druge umetnosti namen, voditi človeka k večnemu namenu. Ker pa je zaradi prvega greha zazijal razdor med človekom in Bogom, postala je ta nebeška hči — zapeljivka, sredstvo satanovo. Nema li glasba najbolj slovečega opernega skladatelja v sebi neko demonsko moč, ki razburi srcé in vzbuja najnižje čute in strasti? Glasba pa, vsprejeta v sveto cerkev, navdihnjena z njenim duhom, skuša razdor med človekom in Bogom poravnati ter sodeluje k zveličanju človeštva. Da ima cerkvena (liturgična) glasba tak vpliv, izvira od tod, da je v njej zapopadena (kot tekst) božja beseda, resnica večna, katera uglasbena in péta po najbližji poti dohaja do človeškega srca. Prava cerkvena glasba kroti strasti, umiri razburjeno srce, naganja voljo k dobremu, povzdiguje k Bogu. Ona je tedaj res sredstvo k izveličanju neumrljivih duš, rekel bi, neki zakramental (sacramentale) in sicer najbolj vplivni. Žalibog, da je hudobni duh celó v svetišče božje zanesel — posvetno glasbo. Kdor se tedaj trudi z božje njive iztrebiti to strupeno ljuliko, kakor na pr. društvo cecilijansko, dela dobro delo, sodeluje k izveličanju človeštva. Društvo cecilijansko hodi tedaj za svojimi plemenitimi nameni, spolnui neustrašljivo svojo nalogo — zahvala vseh in blagoslov božji ti ne izostane!

Izvrstni ta govor zasluži, da se tiska in razširi med vse izobražene kroge. Treba je, da tudi slovenski duhovniki, vsaj cecilijanci, začnejo ljudstvu v pridigah pojasnjevati namen cerkvene glasbe, dotične določbe sv. cerkve itd. — tedaj bode ljudstvo še-le pripravljeno vsprejeti preustroj cerkvene glasbe. Pravilo bodi: pri vsakem cecilijanskem shodu ali zboru naj se ima primeren govor v cerkvi. Ljudstvo je treba učiti, spačeni ukus mu blažiti, k lepemu in pravemu ga voditi, ne pa streči njegovi nizkosti in spačenosti. Cerkev je šola kmetu tudi gledé umetnosti.

Po cerkvenem govoru je bila v stolnici slovesna pontifikalna sv. maša, katero je daroval sam knezoškof briksenski, sloveči kanonist Simon Aichner. Med tem je pel Mittererjev kor svojega vodje petglasno mašo „In Epiphania Domini“ op. 40. „Introitus“, „graduale“, „offertorij“ in „communio“ so se peli koralno, po „offertoriju“ pa štiroglasni motet Hallerjev „Ave Maria“.

O Mittererjevi maši piše referent J. N. Ahle v društvenem katalogu (C. V. K.) pod št. 1114 tako-le: „Ta za dobro izurjene kore pisana maša zeló plodovitega skladatelja, katerega kompozicije (skladbe) vže dolgo časa v katalogu častno mesto zavzemajo, je vže tretja izmed njegovih petglasnih. Maša, kontrapunktično-imitatorična pa brez boječnosti zložena, kaže dostojnost, plemenitost, slovesnost... Iz vsake vrstice je spoznati, da je mašo pisala roka umetnika, ki je gotov, melodično od starih popolnem navzet, kateri pa ne prezira moderne harmonije napredek.“

In sam Witt je na istem mestu napisal besede: „Kar je s petimi glasovi po sistemu starih, t. j. z rabo diž, možno doseči gledé glasovnega učinka, je skladatelj tu dosegel. Maša je torej hvaležno delo in se glasi slovesno.“

Če sta omenjena kritika vže iz partiture to Mittererjevo delo tako laskavo ocenila, kaj bi bila še-le rekla, ko bi bila slišala isto peti od tako mnogoštevilnega in izurjenega kora pod mojsterskim vodstvom skladatelja samega! Mitterer ni samo eden izmed najboljših cecilijanskih skladateljev, mojster v kontrapunktičnih oblikah, v spretni izpeljavi samostojnih glasov, v ukusnih, dovršnih melodijah, ampak je tudi izvrsten učenik in dirigent, zato se njegov kor smé prištevati najboljšim. Na videz se zdi gosp. Mitterer pohleven tirolski kapelan, ki ne zna više pet šteti, ali kedar ga vidiš pri har-

moniju ali v sredi njegovega kora, tedaj je ves prešinjten, gibčen, da mu iz oči in vsakega prsta iskre švigajo. Maša je šla tako lahko in precizno, tehnika je bila tako dovršena, da so jo morali peveci vže večkrat peti in da je najbrž v repertoaru briksenske tolnice. Ni čuda, da so se takim glasbenim vspehom strokovnjaki čudili in skladbo hvalili.

Dostaviti mi je, da je Hallerjev „Ave Maria“ op. 39. krasen spev, poln pobožnega duha, miline in prijetne vonjave, ki je temu skladatelju lastna.

Ob 10. uri je bilo prvo društveno zborovanje v gledališču knezoškovega Vicentina. Prva točka je bila volitev novega predstojništva. Per acclamationem je bil voljen vrhovnim predsednikom (na mesto † Fr. Witta) gosp. Friderik Schmidt, duhovnik škofije münsterske in stolni kapelnik, prvim podpredsednikom dr. Frančišek Haberl, drugim podpredsednikom kapelnik Ign. Mitterer. Na dnevnem redu sta bila dva velevažna predloga, katera sta se komaj naslednji dan preresetala, zatorej sporočim na drugem mestu.

Ob 2¹/₄. uri je bilo javno, vsakemu pristopno zborovanje v Vicentinu. Predsednik pozdravi mnogobrojno občinstvo, spominja se v gorkih besedah nepozabljivega † dr. Fr. Witta, ustanovnika in vrhovnega predsednika društva, ter prosi navzočega mil. knezoškofa briksenskega, da bi navzoče s kakim nagovorom osrečil. Prečastiti dostojanstvenik govori v svojem in tudi v imenu nenavzočih sosednih škofov ter se strinja z govorom P. Widmanna in sploh s cecilijansko idejo, pohvali društvo ter opominja k vztrajnosti. H koncu podeli vsem blagoslov. Kakor sem iz njegovega govora spoznal, bi se bili vsi sosedni, celó italijanski škofje zborovanja vdeležili, ako bi ravno tiste dni ne imeli duhovnih vaj za svoje duhovnike. Katoliški episkopat stoji vže od nekdaj na cecilijanskih tleh. Zato se je tudi predsednik episkopatu spoštljivo zahvalil.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 23. septembra.

Notranje dežele.

Deželni zbori se bodo sošli v prvi polovici oktobra; nižje-avstrijski deželni zbor se bode sošel dne 7. oktobra.

Ljudsko štetje se bode vršilo prihodnje leto dne 31. decembra. Notranje ministertvo je že izdalo posebne naredbe deželnim vladam, okrajnim glavarstvom in samostojnim magistratom ter naročilo, naj dotični organi vestno postopajo, ker ljudsko štetje je velike važnosti za upravo in vednost.

Komaj je **Tirolska** zgubila izvrstnega vodjo barona Giovannellija, že jo je zadel drug udarec. V petek je namreč nenadoma umrl Franc baron Rapp-Heidenburg, ki je bil skoraj dvajset let deželni glavar na Tirolskem. Pokojnik je bil ognjevit bojevalec konservativne stvari. V deželi ga je vse ljubilo in — se ga balo. Tudi nasprotni listi popolnoma pravično priznavajo njegove vrline. „N. F. P.“ se celó raduje, da bodo po njegovi smrti imeli liberalci lahek boj do zmage. No, to bodo znali že preprečiti odločni Tirolci.

Zagrebski kanonik **dr. Rački** je dobil srbski veliki častniški križec reda sv. Save.

Hrvatska vlada je izdelala in bode deželnemu zboru predložila postavni načrt o vredbi zdravstva v Hrvatski in Slavoniji. Načrt ima 198 paragrafov.

Zagrebsko mestno zastopstvo je po predlogu podžupana Stankovića sklenilo pozdraviti novega ministra Josipovića ter ga pri tej priliki prositi, da bi se oziral tudi na zagrebske koristi.

Vnanje države.

Položaj **črnogorskega** prebivalstva je v resnici obupen. Suša je celo žetev pokončala. Bleda lakota preti letos že tretje leto. Vsa Črnagora pričakuje pomoči od zgoraj, to je iz Rusije, in ako bo ta izostala, potem bo njena osoda grozna, kajti suši pridružila se je tudi strupena rosa, ki je prišla iz Dalmacije in uničila tudi skoraj vse vinske pridelke.

Kakor se poroča iz Peterburga, dobilo je **rusko** časopisje ukaz, naj opusti vsako potezanje za boulangizem, isto takó pa tudi hujskanje gledé Bolgarije. Iz te okoliščine sklepajo politični krogi, da želi Rusija ostati na mirovnem potu. Z druge strani se pa ravno iz Rusije poroča o vojnem premeščevanju, ki nikakor ne označuje ruske miroljubnosti. Iz notranjega je došlo v severno Besarabijo šest ruskih konjiških polkov. Predstraža tega kora je že v Novosjelic ob Prutu, le dvanajst kilometrov od Cernovic.

Kakor se poroča „National-Zeitung“, predložila bo **pruska** vlada deželnemu zboru postavo o porabi zapornega denarja (v dóbi kulturnega boja pridržanih katoliško-duhovniških plač), in sicer izključno

za katoliško-cerkvene namene, pri čemur se bo prepuščilo škofom v prvi vrsti odločevanje. To bo pomenilo zmago katoliške cerkve, plačilo za stanoovitnost katoliškega duhovništva. „Reichsbote“ in „Deutsche Reichszeitung“ temu dostavljata: „Ne imeli bi ničesa zoper to, ko bi bila država v resnici primorana k izplačanju tega denarja, tako pa menimo, da bodo morali državo od tega odvrčati že oziri na enake pravice.“ Tedaj katoliškim duhovnikom pridržane plače naj se sedaj razdeli tudi med protestantske pastore? To je v resnici — prusko-evangeljska logika!

Nemškega cesarja bo v Atene spremljal državni tajnik v ministerstvu zunanjih zadev, grof Herbert Bismarck. Cesar in cesarica bodeta dne 14. oktobra prišla v Monzo, dne 17. oktobra odpotovala v Genovo, ter se tam vkrcala v Napolj, kjer bodeta ostala nekaj dni „incognito“. — Baron Schorlemer-Alet, eden najodločnejših članov nemškega centra, umaknil se bo z javnega torišča. Ostal bo le še v deželnem zboru in skušal pospeševati po njem ustanovljeno kmetско družbo v Vestfaliji. Narodno-liberalni listi trdijo pri tej priliki, da se je Schorlemer sprl z Windthorstom in da se ne more več strinjati s centurskimi načeli. „Köln. Ztg.“ celo hinavske solze pretaka, ter toži, da je komaj šestdesetletni Schorlemer odstopil ter prepuštil bojno sekuro v edinih starostno-slabotnih Windthorstovih rokah. Očitno je, da hočejo ti časniki s tem le zasejati neslogo v centurskem taboru, toda preverjeni smejo biti, da so njihove limanice že preveč obrabljene.

Vodja španskih konservativcev, Canovas del Castillo, se je nedavno nasproti nekemu časnikarju nastopno izjavil o **splošnem političnem položaju**: „Zdi se mi, da vojska ne preti še v bližnjem časi; če se že ne more popolnoma zabraniti, odvrniti pa jo je mogoče vendar za dolgo vrsto let, tako skrbno vsakdo svoje skladišče smodnika varuje. Po mojem mnenju je namen trodržavne zveze v resnici le mir. Niti Italija, niti Nemčija, niti Avstrija ne pričakuje od vojske dobička. Francija ima preveč opraviti s svojimi notranjimi zadevami, da bi mogla resno misliti na vojsko. Preostaja le še Rusija, in Rusija je car, od kogar volje je vse odvisno. Kdo pa more tega natanko spoznati? Car Aleksander III. je gospod o evropski vojski in miru. Ali morda v resnici kaka pogodba mej Rusijo in Francijo? Samo ob sebi to malo pomenja; kajti če Rusija potegne iz nožnice meč, ustavlja se temu tudi Francija ne bo mogla. Potem bi Evropa navstala velikansko bojišče. Dal Bog, da bi nikdar ta dan ne prišel!“

Včerajšnje **francoske** volitve so se vršile po okrajih. Volilni zapisniki, na podlagi katerih se je volilo, bili so z 31. dnem marca t. l. izgotovljeni ter je moral vse slučajne premembe dotični maire pet dni pred volitvijo razglasiti. Volitev traja le en dan, in sicer od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. Glasovi se takoj potem štejejo v glavnem mestu istega departementa, in sicer v javni seji komisije, obstoječe iz treh generalnih svetnikov. Po postavi z dne 30. novembra 1875 ni nikdo izvoljen, kdor nima prvič absolutne večine oddanih glasov in drugič četrte vseh opravičenih glasov. Ožje volitve se vrše drugo nedeljo po objavljenem volilnem izidu. Če imata dva kandidata enako število glasov, izvoljen je starejši po letih. — Za včerajšnji dan je vlada velikanske priprave odredila. V službi so bili vsi redarji, pripravljena po vojašnicah vsa posadka. Pariški gubernator, general Saussier, ima za slučaj izgrediv jako obširno pooblastilo. Vlada je tako pozorna vsled bojazni, da se bo v Parizu nenadoma prikazal Boulanger.

Francoski minister bogočastja se je pri **Vatikanu** pritožil zaradi postopanja francoskih škofov. Sv. Stol je na dotično noto odločno odgovoril, naglašajoč dostojanstvo duhovništva in poudarjajoč, da so škofje izpolnili le svojo dolžnost, ko so volilec razlagali, kaj tirja njihova krščanska vest pri tako važnem činu javnega življenja, pri katerem se gre za koristi vere in krščanske družbe. Kakor trdi „Journal des Débats“, tirjal je kardinal Rampolla pojasnil glede znane Thévenet-ove okrožnice, ter imel o tem predmetu s francoskim pooblaščenecem pl. Monbelom posvetovanje, pri katerem je slednji baje kardinalu zatrdil, da je okrožnica le osebno delo Thévenet-ovo.

Berolinski socialistiški „Volksblatt“ piše o posredovanju kardinala Manninga mej **angleškimi** ladijetsarskimi strajkoveci in ravnatelji po besedah nastopno: „Poljudnost mej londonskimi delavci že dolgo časa priljubljenega kardinala Manninga je vsled zadnjega štrajka postala še večja. Vzlic svojem 82. letu je ta znameniti mož zadnjih osem dni neutrudljivo delal, da bi dosegel kompromis, pristno narodno občevanje njegovo z delavci — kot enak z enakimi — pa se navpično razločuje od odurnega in ošabnega vedenja londonskega protestantskega škofa. Tedaj se je zopet pokazalo, da ima katoliška cerkev mnogo večje obzorje in da je pri imenovanju svojih podpor in zastopnikov mnogo previdnejša, nego protestantska.“ Tej sodbi pa protestantski berolinski „Reichsbote“ pripominja: „Zadnje je res; toda vzrok temu je odvisnost protestantske cerkve od države. Katoliški škof s svojim socialnopolitičnim delovanjem povišuje veljavo svoje cerkve, evangeljskemu dvornemu pridigarju Stöckerju pa država prepoveduje to delovanje. Katoliška

cerkev je po svoji prostosti vzvišena, evangeljska je pa vsled odvisnosti od države in pomanjkanja cerkvenega vladanja prikovana ob tla.“ Takó protestantje sami obsojajo državno cerkev protestantov in — Rusov.

Iz Rima se o predvčerajšnji slavnosti ob „Porta pia“ poreča: Mesto je z zastavami okrašeno. Veliki zvon na Kapitolu buči v spomin, da so pred 19 leti **italijanski** vojniki marširali v mesto. Župan in častniki so na grob Viktorja Emanuela vence položili, potem pa so šli k „Porta pia“, kjer je župan v navzočnosti mnogih liberalnih društev prečital kraljev odgovor na poslano mu brzojavko, glaseč se: „Danes za naše združenje ni več nevarnosti, ko bi se pa prikazala, izpolnili bodo vsi Italijani svojo dolžnost, ker gledé domovinskih mej v lojalnem sreci ni strankarskih razločkov.“ Uradna Italija in posebno kralj rad porabi vsako priložnost, da opominja Vatikan na „tempi passati“ gledé posvetne papeževe oblasti. Z glasnim kričanjem hočejo zatreti oni glas, kateri jim v notranjem vzbujata slaba vest in — bojazen. Mladoitalijanska vlada že devetnajst let vsako leto zasmehuje premaganca-oropanca, ko so bili vendar stari Rimljani zadovoljni, da so le enkrat ljudstvu pokazali premagane kneze pri zmagovalnih obhodih. Stari Rimljani so se čutili varne in trdne, mlada Italija pa vé, da stoji — na živem ognjeniku.

Novi **turški** poslanik na ruskem dvoru, Husni paša, je bil prijazno sprejet tako od ruskega dvora, kakor tudi od časopisja. „Mosk. Vjedomosti“ so ga jako simpatično sprejele, kar kaže, da so rusko-turške razmere najboljše, ali pa vsaj, in to je verjetneje, da si hočejo Rusi nakloniti Turčijo nasproti trodržavni zvezi. Tudi turška vlada, kakor kažejo vsi dosedanja znaki, nikakor ne hrepeni po tem, da bi vsled vabil trodržavne zveze stopila iz previdne rezerve.

Izvirni dopisi.

Iz **Krakova**, 17. septembra. Kako prekrasne reči vidi lahko slovensko oko po svetu okolu! Koliko dobrih, koristnih a tudi grenkih, bridkih reči se čuje! Koliko prijetnega in neprijetnega se občuti!

Lepa si, lepa gorenjska stran, dišijo te nebotične gore, kjer počiva saj v kotičku še stoletni, morda tisočletni sneg. Trdim goram in skalam podoben, v dobrem utrjen si bil tudi ti značaj poštenega slovenskega korenjaka, dičila te je ljubav do domovja in do svete vere. Zato si si pozidal na visokem skalovju blizu neba na Višarjih božjo pot sv. Bogorodice, kjer srce uteho najde, oddahne se in osrči in kjer ti oko gleda divne gore staroslavne Korotana, ljube Kranjske in celo tje v žalostne kraje Italije. Takisto si pozidal slavno Gosposveto na prijaznem griču v sredini Koroške, od koder je svetla luč sv. vere po svetih škofih se nam razlagala.

Veliko drugih krajev še je zrl moje oko na zelenem Štajerskem in prijetnem Avstrijskem nad Anizo, v kraljestvu Češkem, na lepem Moravskem i v bolj tožni Galiciji. A ni časa — zato le dve reči omenim. Prvič skoro v vseh večjih mestih se zidajo ali popravljajo vže itak krasni hrami božji sosebno katedralke, tako v vlati Pragi „chram sv. Vita“, v Olomucu, v Brnu, Lineu. Stavijo se takisto moderna velelepa poslopja, med drugimi v vseh večjih mestih krasni slovanski domi.

Drugič v vseh deželah najdem v dotičnem deželnem jeziku napravljene napise, razglase in opomin e in koder bivajo dva ali trije deželni jeziki, tam so tudi napisi v dveh ali treh jezicih. Sosebno velja to pri zaznamovanjih ulic in pri napisih na železnicah. Celo v Budjčevicah, v Olomucu in v Brnu, kjer je nemštvo na krmilu, vendar je zaznamovanje ulic in na kolodvorih vse utrakvistično; tako tudi po celi Moraviji razun v prav prav malo mestih. V Krakovem so napisi celo le v poštenu poljščini, le na železnici je več napisov v inih jezicih, sem ter tje tudi v ruščini, po vzhodni Galiciji tudi v (malo) ruščini.

Kaj iz tega sledi? Po celi Avstriji spoštujejo se bolj dotični deželni jeziki povsodi i na železnici nego slovenski; vsem se dá več pravic ko našemu; vsakemu privoščijo se kaj — ima kaj, — le naš slovenski skoro ničesar. O kako ne bi vzdihoval k Vam gg. slovenskim poslancem, i narodnjakom! Dajte, priborimo si — naj imamo še mi, kar imajo vsi! — Ali mari naj bomo samo mi zakleti v Avstriji? Bog daj srečo!

Iz **Cerknice**, 22. septembra. (Naša društva: „grof Cairolí“; tat v cerkvi; letina.) Pri nas imamo dve društvi: gasilno društvo in bralno društvo, tretje, namreč za olepšavo trga in okolice, je pa v povojih. Gasilno društvo je imelo nedavno (12. t. m.) nekaj opravila v Dolenji vasi. Užgala se je, ne vé se prav kakó, majhna bajta, po domače pri Glažarju, tisti čas, ko je gospodinja zajutrek ku-

hala. Zaradi velike megie nismo ognja precej opazili. Vendar je načelnik g. Korče s svojimi tovariši prihitel o pravem trenutku, da je rešil to veliko vas silne nesreče. Gospodar je bil zavarovan. Graška zavarovalna družba mu je škodo pošteno plačala, mož je dobil več, nego je pričakoval. Pravijo, da ga je morala družba za letni donesek večkrat rubiti, sedaj jej je lahko zato hvaležen.

Naše „bralno društvo“ ali čitalnica se je pred kratkim preselila. Poprej je bila v prostorih g. Jos. Milavea, ki pa dotične sobe sedaj za-se potrebuje. Društvo se je nastanilo v novo prizidani sobani g. Ant. de Schiava. Udom novi dom ugaja, posebno še zato, ker nas je imenovani gospod sprejel brezplačno. Hvala mu! — Kako v našem slovstvu humoristika napreduje ali nazaduje pri nas nič ne vemo, ker že nekaj mesecev nimamo nobenega šaljivega lista, um si „brusimo“ bolj z leposlovnimi in političnimi listi.

Rekel sem poprej, da imamo neko društvo še v povojih. Oče temu društvu je g. J. Gerbie, podpornika g. K. Drmelj in preč. g. dekan Fr. Kunstelj. Čutila se je potreba, storiti kaj za olepšanje Cerknice zaradi tujcev, ki radi semkaj zahajajo na počitnice. Dosedaj je bilo premalo ali skoraj nič sence. Glavna naloga društvu bo torej, da zasađi kaj drevoredov, n. pr. proti Dolenji vasi in proti Jezeru domačinom in tujcem v sprehajališče. Skrbelo se bo, da ne bo predraga vožnja od Rakeka do Cerknice in nazaj, ali pa v čolnih po jezeru. To se je poudarjalo v zboru, ki je bil sklican vsled prigovarjanja g. Gerbica. Vsi navzoči občanje so stopili v osnovalni odbor, ki ima nalogo, sestaviti pravila ter jih vladi predložiti v potrdilo. Za načelnika je bil jednoglasno izvoljen preč. g. dekan Kunstelj, kateri ima srce za blagor Cerknice. Bog daj obilo vspeha!

V petek večer smo imeli imenitnega gosta. Predstavil se je v jednej gostilni kot „grof Cairolí“, v drugej kot „conte Petrici“; v obeh je trdil, da je misijonar, da bo drugi dan ob pol devetih bral sv. mašo. Trdil je, da prihaja iz Kine, kjer je bilo mnogo misijonarjev pomorjenih, le on je srečno ušel. Ob enem je zagotavljal, da je nekaj let preživel v haremu pri turškem sultanu. Priprostim dušam se je nesrečni mož jako smilil. Razsodnejši pa so menili, da je za grofa malo preveč raztrgan in umazan. Vera v njegov misijonski poklic je opešala zlasti zato, ker je za večerjo na kvaterni petek zahteval mesa. Mesa ni dobil, gostilničarka pa tudi ne denarja za vino, katero je izpil; popihal jo je iz hiše brez slovesa. Vendar je bila žena zadovoljna, da se ni kaj hujšega zgodilo. Kje je prenočil, mi ni znano. Govoril je laško in slovensko, razumel tudi nemško. G. dekana je dvakrat nadlegoval, pa ni bil sprejet kakor grof. V soboto je izginil, bal se je, da mu je c. kr. žandarmerija za petami. To sem Vam pisal, ker se je pri nas o njem mnogo govorilo, in zato, da bi se drugi varovali taci pustolovcev in postopačev.

V kraje ob velikih cestah pogosto zahajajo lopovi. In taki nam bolj ostanejo v spominu, kakor pošten človek, ki gre mirno svojo pot. V Martinjaku so imeli v kratkem času dvakrat tatú. Pred par meseci je hotel neznan tat po noči vlomiti v prodajalnico g. Premrov-a; vrzel je mrežo iz okna, a sosed ga je o pravem času opazil in odpodil. Pretekli teden pa je ravno tam drug potepuh pri belem dnevu vlomil v cerkev sv. Vida, stoječo poleg ceste. Vozniki so ga videli in tatvino zabranili. V Cerknici so ga žandarji prijeli in v zapor odvedli. Mož mora biti svojega posla vajen, ker ga izvršuje kar mimogredé in brez strahu. Ali pa ga mika prosto stanovanje in brezplačna hrana v ječi.

Letina je slaba, jako slaba. Nekateri bodo komaj toliko pridelali, kolikor so vsejali. Največ škode je črv napravil, mnogo tudi voda. Sadja ni. Krme je še precej. Mnogi so se bali, da se jezero ne bo posušilo, kajti včasih stoji po tri leta. Pa to se letos ni zgodilo. Seno so spravili, sedaj spravljajo še steljo domov.

Naj končam! Resnici na ljubo moram priznati, da mi je „grof Cairolí“ potisnil pero v desno roko, dasi ga sam nisem videl. O njem menda ne bodem imel več prilike pisati. A kadar bodo naša društva imela kake vspehe pokazati, zlasti ko se razvije in jame delovati novo društvo, o katerem sem poprej govoril, prosil Vas bodem prostorčka v Vašem listu.

Dnevne novice.

(Gospod deželni predsednik baron Winkler) se je v soboto zvečer vrnil z Dunaja.

(Z Dunaja) se nam poroča, da je bila dne 21. t. m. ob 1/2 12 uri v cerkvi nemškega viteškega reda poroka preblag. g. Maksimilijana grofa Cou-denhove-ja z grofice Marijo Taaffe. Navzoč je bil papežev nuncij nadškof Galimberti, vsi ministri in skoraj vsa dunajska aristokracija. Po poroki je bil „dejeuner“, pri katerem je nadškof ekselencija Galimberti napil novoporočencema. Brzobjavnih čestitk je došlo čez tisoč.

(Imenovanje.) Vodja tabačne tovarne v Fürstenfeldu g. Payer je imenovan za nadzornika in vodjo tukajšnje tovarne.

(Dnevni red seji ljubljanskega občinskega sveta) v torek 24. dan septembra l. ob 6. uri zvečer v mestni dvorani (II. nadstropje.) — I. Naznanila predsedstva. — II. Poročilo o nasvetih hranilničnega upravnega odbora glede obrestne mere za vloge in posojila. — III. Vodovodnega odseka poročilo o načrtu pogodbe glede dobave stroja in kotlov pri vodnjakih v Klečah. — IV. Stavbinskega odseka poročilo a) o stavbinski črti za novo deželno bolnišnico; b) o dveh prizivih o stavbinskih stvarih. — V. Šolskega odseka poročilo a) o računih glede dotacij tukajšnje velike realke in ž njo združene modelirske šole za šolsko leto 1888; b) o letnih računih 4 mestnih šol za šolsko leto 1888; c) o prošnji II. mestne deške šole za podporo šolski delarni; d) o volitvi dveh občinskih zastopnikov v odbor za neposrednje nadziranje in ekonomično upravo ljubljanske obrtne nadaljevalne šole.

(Prepovedane podobe sv. Cirila in Metoda.) Mnogi listi so te dni pisali, da je naučni minister prepovedal podobe sv. Cirila in Metoda v ljudskih šolah. Tako trdi neko poročilo iz Gradea, da ta prepoved zadeva le slovenske ljudske šole. Drugo na videz vsaj uradno poročilo pa pravi: „Naučno ministerstvo je odredilo, da se morajo odstraniti iz vseh avstrijskih ljudskih šol podobe slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda s staroslovenskimi napisi. Znano je, da je petrograjski panslavistiški odbor skoro preplaval s takimi podobami vse avstrijske pokrajine.“ To je pač smešen vzrok; nam vsaj niso prišle take podobe v roke. Zakaj pa vlada ne prepove izvijajoče podobe Garibaldija in enakih avstrijskih neprijateljev v javnih izložbah?

(Š šenturske gore), 20. sept.: Bi-li mi vedel kdo povedati, od kod ste se priklatili besedi „astra montana“? Kdo neki je bil oni poznavatelj rastlin, ki je z besedo „aster“ prvi imenoval rastlino, ki se sedaj v jesenskem času tako bujno razcvita? Lahko jo vidiš kot tučko v raznih pasmah na oknih v posodicah; še lože na marsikaterem vrtu, kjer v mnogem številu krasi gredice; a najdeš jo pa tudi v dveh pasmah po vsej lepi domovini naši kot domačinko na peščenih tleh poleg potov pod grmovjem, po rebrih, planinah in drugod. Cvetni venec njen je sličen zvezdici, in bržkone je to napotilo slavnega prirodoslovca Linnéja, da jo je počastil z latinskim imenom „aster“. Kdor pa se je kaj latinščine učil, mora vedeti, da latinska beseda „aster“ je moškega, ne pa ženskega spola. Tedaj je naši planinski zvezdici, ki se nahaja na Stolu in Begunjski, pravilno ime „aster montanus“, ne pa „astra montana“, kar se tako pogostoma čuje. Še bolj čudno pa je to, da nekaterim bo kmalu vsaka rastlina že „aster“. Poznal sem slovečega homeopata, ki je smatral ščetinasti oman (Inula hirta) za planinsko zvezdico in mi je trdil, da ž njim prav uspešno zdravi gadji in modrasov pik.

(Javna tombola.) Pri najugodnejšem vremenu vršila se je javna tombola večeraj popoldne v pričo mnogobrojnega občinstva iz mesta in okolice. Ob 1/4 na 4. uro je bil pričetek. Zadelo so: 5 tern po 5 gld.: Maček Marija, Žepec Josefa, Klemen s Franc, Kresal Antonija, Jezeršek Ivana; 4 kvaterne po 10 gld.: Pančur Miha, Fortuna Josip, Pasar Terezija, Zirkelbach Henrik; 3 činkvine po 20 gld.: Letik Janez, Meršol Simon, Kalinšek Terezija, Ogrin Ferko; slednji trije delili so 2 činkvina, 40 gld., ter vzeli vsak po 13 gld., ostanek, 1 gld., pa so darovali dečku, ki je številke vlekel. Prvo tombolo za 100 gld. dobil je Šandor Kollman, popotni trgovec, iz Hrvatske. Imenovani je daroval društvom, v kojih korist je bila tombola, 5 gld., dečku pa 50 kr. Drugo tombolo za 50 gld. zadel je Božič Josip. — Vseh številke je bilo vlečenih 56. Prva je bila 7 zadnja 17. Številka 54 določila je prvo tombolo, številka 17 pa drugo. Po vrsti so bile vlečene številke: 7, 89, 56, 58, 1, 68, 42, 19, 22, 23, 12, 66, 62, 75, 63, 43, 49,

83, 10, 14, 18, 41, 90, 73, 21, 32, 71, 45, 31, 86, 85, 81, 29, 25, 2, 70, 57, 67, 44, 40, 52, 6, 48, 72, 88, 51, 34, 27, 37, 11, 64, 59, 54, 26, 3, 17. Prodaja kart je bila še dosti živahna. Čisti dohodek še ni zračunjen. Vspeh bo menda dovoljen.

(Slovenska ljudska šola in otroški vrt) pri sv. Jakobu v Trstu sta se odprla 16. t. m. ob 10. uri s slovesno sv. mašo, pri kateri so prav dobro peli učenci. V prvi in drugi razred ljudske šole in otroško zabavišče se je vpisalo toliko otrok, da niso mogli vseh sprejeti.

(Narodna čitalnica v Ptuj) je povodom svoje petindvajsetletnice izdala v posebni lični knjižici „Zgodovinske črtice“ o svoji ustanovitvi in delovanji v minolem četrstoletji.

(Slovanstvo v svojih spevih.) Gosp. Ludovik Kuba v Podčrbradih, izdavalatelj znamenitega dela „Slovanstvo ve svých zpěvech“, vrnil se je te dni zopet z daljšega potovanja. Nabiral je narodne napeve po Koroškem, Štajerskem in Hrvatskem, kjer je letos mogel le nekatere kraje obiskati, namreč Zagorje, zagrebško okolico, severni del Hrvatske, na jugu Liko in Krbavo, savsko obrežje ob bosniški meji. Nabral je mnogo bogatega gradiva, ki bo izšlo v V. knjigi imenovanega dela, ki obsega jugoslovanske pesni. Doslej so izšli štirje sešitki melodijskih pesni slovenskih. V naslednjih štirih sešitkih bodo izšle še slovenske pesni, srbohrvatske in v obče jugoslovanske. Posamezni sešitki s pošto so po 40 kr. Vse slovenske pesni stojé pri izdatelju ali v vsaki bukvarni 3 gld. 20 kr. Vse pesni so harmonizovane za klavir.

(Razpisano) je na tukajšnji mestni sedemrazredni dekliški šoli mesto učiteljice z letno plačo 600 gld., eventualno mesto podučiteljice z letno plačo 500 gld. Prošnje do 21. oktobra.

Telegrami.

Brno, 23. septembra. Pruski princ Albreht je došel k nadzorovanju svojega šestega dragonskega polka. Sprejeli so ga nadvojvoda Oton, civilni in vojaški dostojanstveniki.

Monakovo, 22. septembra. Cesaričinjadvova je na večdneven obisk k princesinji Gizeli danes došla.

Hamburg, 22. septembra. Kakor se poroča iz Friedrichsruhe, odpeljal se bo knez Bismarck dne 25. t. m. v Berlin, da bo pri obisku ruskega carja navzoč.

Pariz, 22. septembra. Dosedaj osem volilnih izidov znanih. Treba bo sedem ožjih volitev. General Boulanger izvoljen. V prvem okrožji je dobil minister Guyot največ glasov, v Quartieru Saint-Georges in Quartieru Pantheonu pa boulangisti. V Lyonu je prodrli minister Thévenet. Zvečer so v Quartieru de Bourse-u nekatere skupine boulangistiške pesmi pele. Pred vredništvom lista „Presse“ so se čuli klici: „Živel Boulanger!“, katerim se je odgovarjalo s sikanjem. Redarstvo je posredovalo ter več oseb zgrabilo.

Pariz, 23. septembra. Dosedaj 536 volilnih izidov znanih, izmed teh 217 republikanskih, 153 opozicijskih, 166 ožjih volitev. Ker je 127 ožjih volitev republikancem ugodnih, štela bo zbornica z desetimi poslanci naselbin 354 republikancev. V Vogezih je Ferry propal zoper revizijonista. Clémenceau in Constans bota prišla v ožjo volitev. Laguerre prodril.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
21. 7. u. zjut.	725 0	10.4	sl. svzh.	dež	29.50
2. u. pop.	726 0	11.2	"	oblačno	dež
9. u. zveč.	729 4	6.8	"	dež	
22. 7. u. zjut.	732.7	6.0	sl. svzh.	oblačno	0.80
2. u. pop.	731.2	13.2	"	jasno	dež
9. u. zveč.	730 2	8.8	"	"	

Srednja temperatura obeh dni 9.5° in 9.3° za 4.3° in 4.5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

23. septembra

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 70 kr.
Srebrna " 5% " 100 " 16 % "	84 " 50 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 65 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 30 "
Akcije avstr.-ogerske banke	916 " "
Kreditne akcije	305 " 70 "
Francoški napoleond.	9 " 48 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 68 "
Nemške marke	58 " 45 "

Ker se pri svojem odhodu iz Ljubljane nisem mogel osebno posloviti pri vseh svojih p. n. prijateljih in znancih, kličem jim tem potom: Z Bogom! Blagim šentpeterskim faranom pa še enkrat za ginjive dokaze naklonjenosti in ljubavi: B o g plati!

V Ljubljani, dne 23. sept. 1889.

(1) Val. Aljančič.

ZABAVI IN POUKU.

Izaja po jedenkrat na mesec.

DOM
in
SVET

Za celo leto 2 gl.
Za pol leta 1 gl.

ZABAVI IN POUKU.

SUKNO

pošilja proti gotovini ali povzetju po čudovito nizkih cenah, in sicer:

Ie dobre kakovosti:

3-10 m. blaga za opravo	gld. 4.80
3-10 " " " " " " " "	boljšega " 6.80
3-10 " " " " " " " "	finega " 10.50
3-10 " " " " " " " "	najfinejšega " 16.50
2-10 " " " " " " " "	za suknje " 5.60
2-10 " " " " " " " "	finega " 12.16

tovarniška zaloga sukna

E. Flusser v Brnu,

(20-3) Dominikanski trg 8.

Obrazci gratis in franko. Neugajajoče vzamem nazaj.

Osem svetinj!

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orkestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati melovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, arisoni, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessairs za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik, (30-10)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franko in zastoj.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

prilagočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v njiju stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupe so oljnaté barve v ploščevinastih pušicah (Blechbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (15)

Cenike na zahtevanje.

Nič več mokre noge ali trdo usnje!

I. Bendiks iz Št. Valentina na Spodnjem Avstrijskem ima izključno pravico v Avstro-Ogerski za izdelovanje e. kra. priv. nepremočljive

hranilne masti za usnje

kateré vspehi so potrjeni s stotinami spričeval. Cene: cela škatlja 1 gld., 1/2 škatlje 50 kr., 1/4 škatlje 25 kr., 1/8 škatlje 12 1/2 kr.

Za likanje usnja priporoča ravno kar patentovano

hranilno tinkturo za usnje

ne lak za usnje ali momentni lik, tudi ne apretura za usnje, marveč bolj oljnato likalno črnilo, katero je preskusilo e. kr. državno vojno ministerstvo ter dovolilo, da se sme rabiti za usnje v e. kr. armadi. Cene: 1 kilo 1 gld. 20 kr., 1 steklenica št. 1: 1 gld., št. 2: 40 kr., št. 3: 20 kr. Razprodajalcem rabat. Dobiva se v vseh večjih krajih monarhije, v Ljubljani pri gg. Schusnigu & Weberju in A. Krisperju. — Šcarimo pred ponarejanji! Prosi se za ponudbe v razprodajanje, kjer se ni založb. (30-20)